

Örebro och Västerås 21 april

Socialförsäkring i förändring

Nytt år, ny regering – vad händer med arbetsgivarnas sjuklöneansvar, sjukförsäkringen och rehabiliteringen av långtidssjuka?

- ✓ **Siffror om sjukfrånvaro**
- ✓ **Ny ersättning för höga sjuklönekostnader**
- ✓ **Utvecklingen av sjukfrånvaro**
- ✓ **Rehabiliteringskedjan – erfarenheter och förbättringsområden**
- ✓ **Sjukförsäkringen – vad händer?**
- ✓ **Socialförsäkringsutredningen**
- ✓ **Förenklade läkarintyg**
- ✓ **Arbetsplatsnära stöd och rehabiliteringsstöd -
glöm inte ansöka!**

Siffror om sjukfrånvaro under sjuklöneperioden

- ✓ Cirka 20 % av sjukfallen blir inte längre än en dag
- ✓ Omkring 55 % avslutas inom tre dagar
- ✓ Mellan dag 7 och 8 sker en markant minskning av sjukfall, ca 30 % (läkarintyg)
- ✓ Sjukfall som överstiger 8 dagar har hög sannolikhet (90 %) att kvarstå under den andra veckan
- ✓ Cirka 10 % av sjukfallen blir längre än 14 dagar
- ✓ Privat och statlig sektor har lägst antal sjuklönedagar per anställd. Kommun och landstingssektor högst
- ✓ Sjukfall som blivit minst 15 dagar (sjukpenning betalas) har mycket hög sannolikhet att kvarstå från en dag till nästa (96 - 98 %).

Socialdemokraterna tänkte om – Vallöfte om att ta bort andra sjuklöneveckan

- ✓ Om kostnaden förs över på staten från dag 8 skulle nettokostnaden uppgå till 1,5 miljarder kronor
- ✓ En finansiering via arbetsgivaravgiften skulle innebära en höjning med 0,22 procentenheter
- ✓ Av påbörjade sjukfall som vara två dagar eller längre, återstår endast 17 % dag 8
- ✓ Förskjutning från kommun/landsting till privat och statlig sektor och från större till mindre företag.
- ✓ Inom privat sektor skulle sjuklönekostnaden minska till följd av minskat sjuklöneansvar, men öka till följd av höjd arbetsgivaravgift. Netto skulle det bli en kostnad på 0,24 miljarder kronor.
- ✓ Drivkrafter att förebygga sjukfrånvaro minskas

Ny ersättning för höga sjuklönekostnader

- ✓ Högkostnadsskyddet slopas - dålig träffsäkerhet och administrativt krångligt
- ✓ Mer träffsäkert skydd mot höga sjuklönekostnader som främst riktas till mindre företag
- ✓ Företagen delas in i fem storleksklasser efter lönesumma
- ✓ Sjuklön över en viss fastställd nivå beroende på storlek ersätts
- ✓ Förenklat och automatiserat ansökningsförfarande
- ✓ Gäller från **1 januari 2015**

Närmare om nya ersättningen ...

- Företagen delas in i fem kategorier utifrån lönesumma

<u>Företagets lönesumma</u>	<u>Gräns för sjuklönekostnad (% av lönes:a)</u>
Högst 3 mnkr	0,5 procent
3 – 6 mnkr	0,9 procent
6 – 12 mnkr	1,2 procent
12 – 20 mnkr	1,3 procent
20 mnkr och mer	1,5 procent

- Ersättning ges när årlig sjuklönekostnad överstiger den angivna gränsen
- Ersättningstak per år och arbetsgivare om maximalt 250 000 kr
- 44 000 företag beräknas få ersättning, jämfört med 337 företag år 2012
- Kostnad 360 mnkr/år

Närmare om nya ersättningen...

- Förenklad administration – uppgift om sjuklön lämnas i **arbetsgivardeklaration**

Deklarationen ska finnas hos Skatteverket senast på deklarationsdagen (inlämningsadress, se andra sidan)

Arbetsgivardeklaration

01 Deklarationsdag	02 Person-/Organisationsnummer
--------------------	--------------------------------

Betala din skatt till Bankgiro 5050-1055	Ditt referensnummer (OCR)
---	---------------------------

Arbetsgivaravgifter att deklarera för
Bruttolön, förmåner och avdrag för utgifter i arbetet

Avgiftspliktig bruttolön utom förmåner	50	
+		
Avgiftspliktiga förmåner	51	
+		
Avdrag för utgifter i arbetet	52	
-		
Sammanlagt underlag för arbetsgivaravgifter och särskild löneskatt	53	
=		

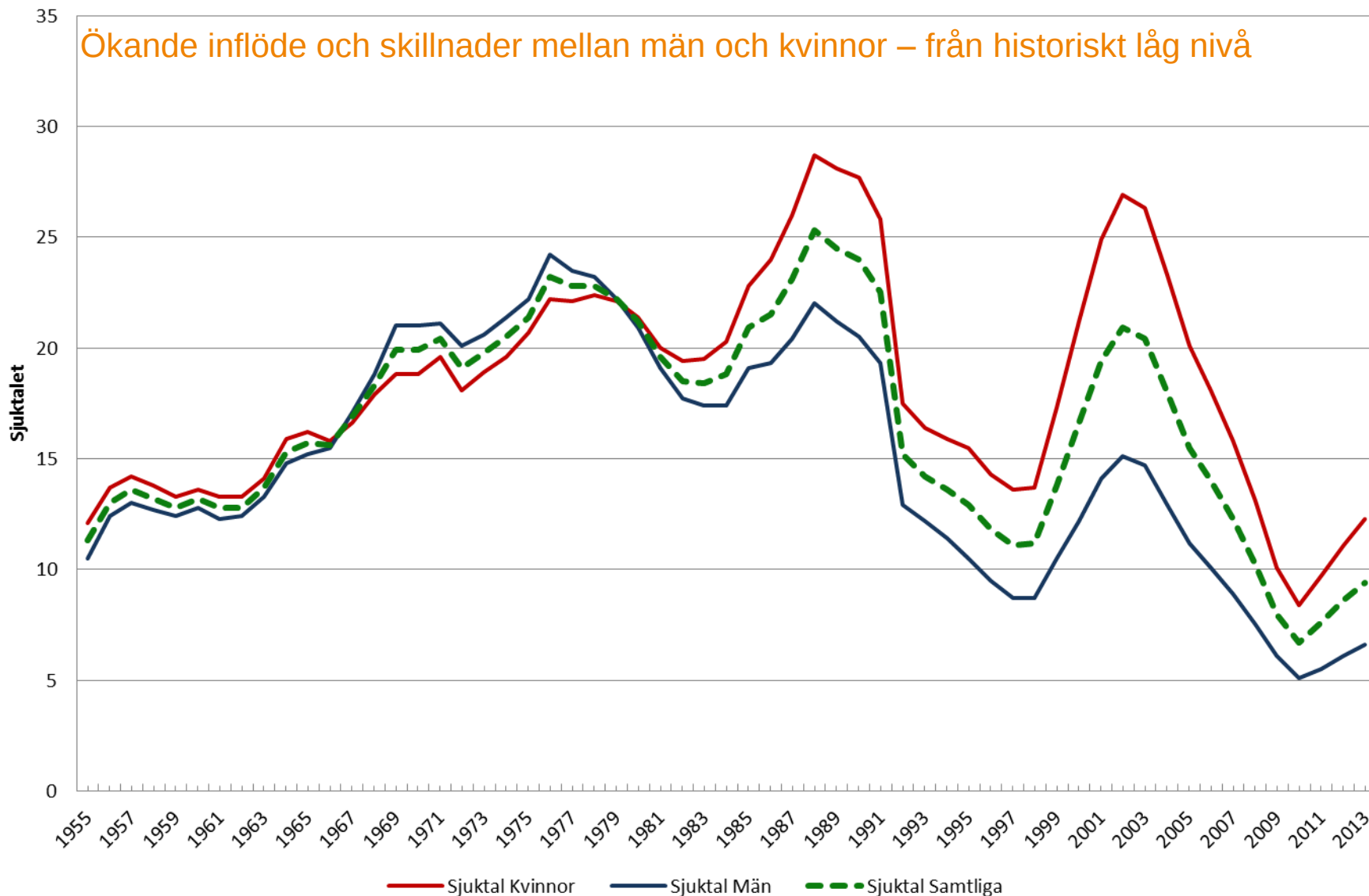
Uppgift till Försäkringskassan

Total sjuklönkostnad	99	
----------------------	----	--

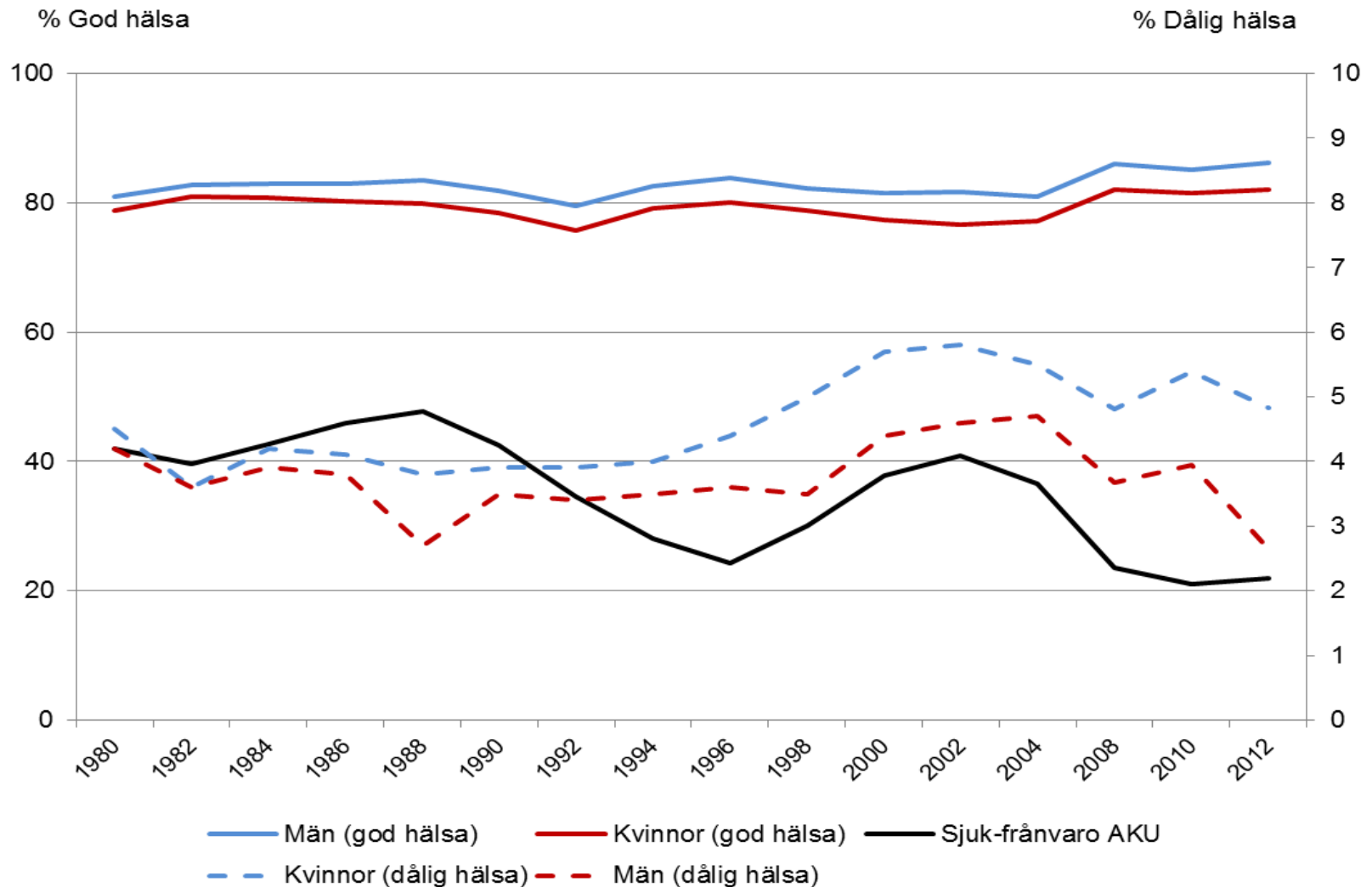
(Ruta 53 = 55 + 57 + 59 + 65 + 69)

- Ingen ansökan om ersättning - automatisk hantering av Försäkringskassan
- Försäkringskassan beslutar – Skatteverket krediterar skattekonto
- Försäkringskassan beslutar i mars året efter inkomståret – **start 2016!**
- Möjligt att ansöka om förskottsbetalning
- Rättelse av sjuklöneuppgift följer regelverket för arbetsgivardeklaration
- Ersättning efter rättelse - vi förutsätter att Försäkringskassan retroaktivt och automatiskt beviljar ersättning

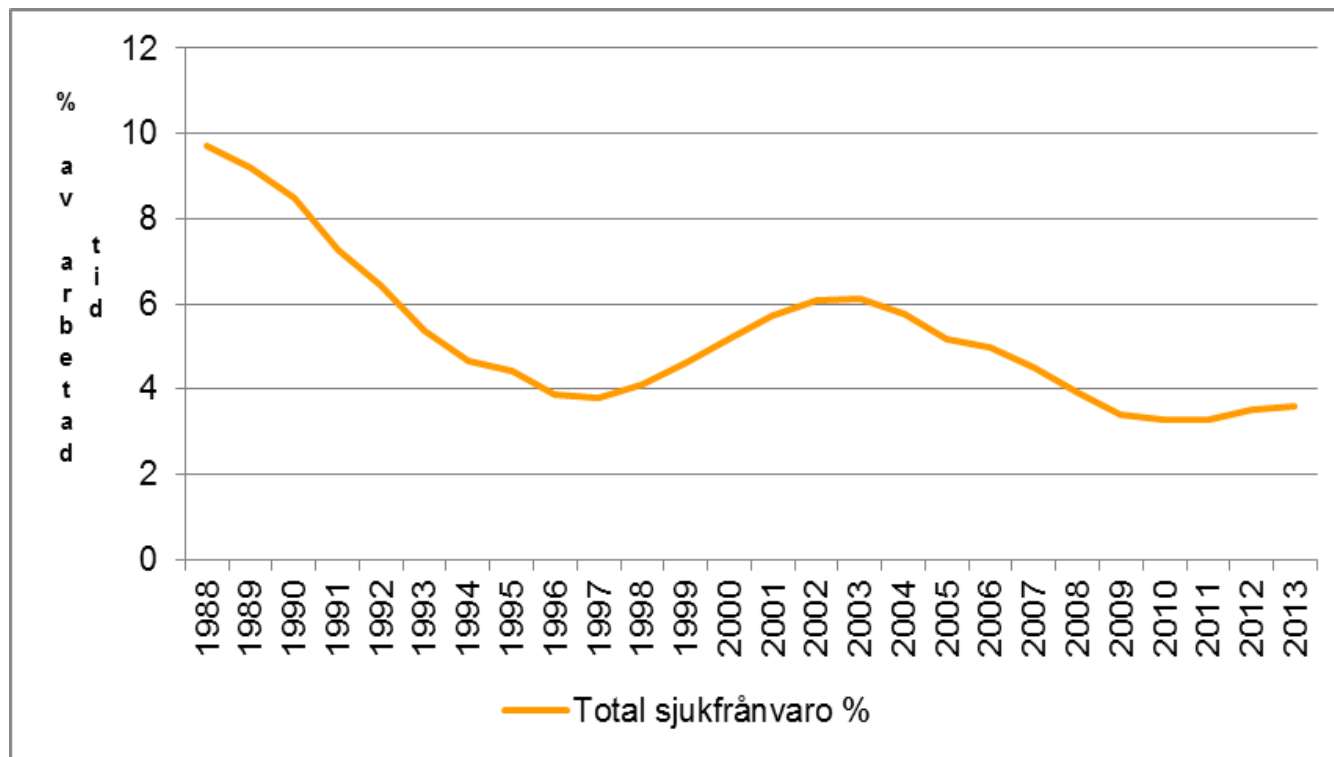
Sjuktal kvinnor och män 1955-2013

Sjukfrånvaro och folkhälsans utveckling

Privat sektor – sjukfrånvaron har minskat kraftigt över tid

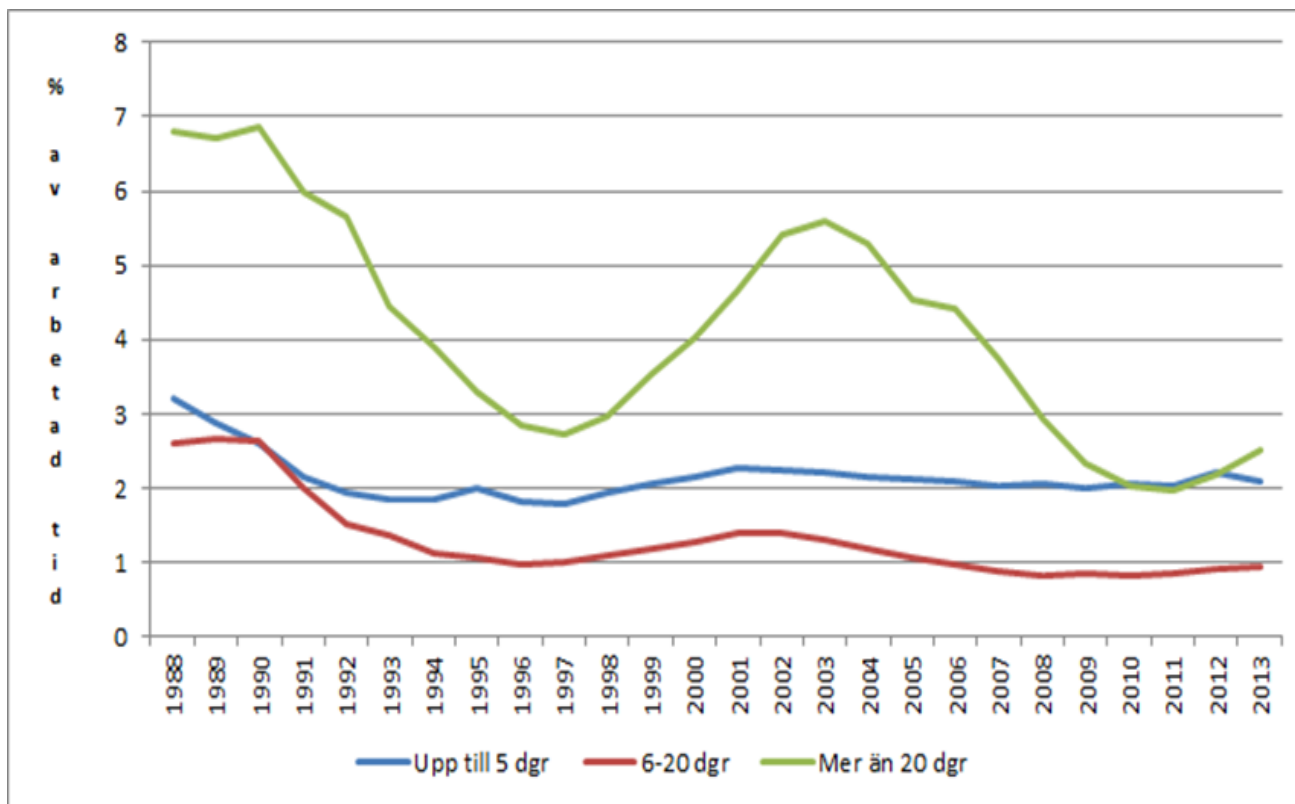

Den
genomsnittliga
sjukfrånvaron
2014 var 3,8 % av
arbetad tid

Arbetare - 5,8 %
Tjänstemän - 2 %

Källa: AON Hewitt
Tidsanvändningsstatistiken

Privat sektor - den långa sjukfrånvaron (mer än 20 dagar) varierar mest över tid

Källa: AON Hewitt
Tidsanvändningsstatistiken

Rehabiliteringskedjan – erfarenheter och förbättringsområden

- ✓ Reformerade sjukförsäkringen fungerar - men kan förbättras
- ✓ Ta tillvara arbetsförmåga – prioritera insatser för återgång i arbete
- ✓ Tidiga insatser avgörande!
- ✓ Ökad samverkan och informationsutbyte mellan rehabkedjans aktörer – särskilt med vård och omsorg
- ✓ Tydligare rehabiliteringsansvar för vården
- ✓ Positiva pilotprojekt - trepartssamtal mellan patient, arbetsgivare och läkare vid sjukskrivning kan både förhindra och förkorta sjukskrivningar
- ✓ Läkarnas sjukskrivning och Försäkringskassans bedömning av läkarintygen
- ✓ Verktyg, stöd och råd till arbetsgivarna om hur man på bästa sätt tar tillvara arbetsförmåga efterfrågas – inte fler regler!

Sjukförsäkringen – vad händer...

Regeringens aviseringar i budgetpropositionen 2015

- ✓ Slopande av den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen 1 juli 2015
- ✓ Majoritet i riksdagen har tillkännagett att man vill behålla bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen
- ✓ Höjt tak i sjukförsäkringen – oklart när
- ✓ Översyn av övriga tidsgränser – oklart när
- ✓ Förstärkning av rehabilitering och förebyggande insatser – aviserar trepartssamtal med arbetsmarknadens parter

Regeringens vårproposition 15 april 2016

- ✓ + 2,5 mdkr för år 2015, då sjukpenning ökat mer än beräknat
- ✓ Slopande av den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen 1 januari 2016, förslag läggs i BP16 (DÖ?)
- ✓ Lagförslag redan remitterat om slopande av bortre tidsgräns
- ✓ Höjd ersättning för arbetslös sjukskriven 7 september 2015 – kopplar till förslag om höjd a-kassa
- ✓ Höjd sjuk- och aktivitetsersättning (förtidspension) 1 oktober 2015
- ✓ Förstärkning av rehabilitering och förebyggande insatser – aviserar trepartssamtal med arbetsmarknadens parter

Den parlamentariska socialförsäkringskommittén lämnade sitt slutbetänkande den 2 mars 2015. Betänkandet är remitterat.

Betänkandet innehåller få skarpa förslag, men många bedömningar och avvägningar inför fortsatt reformarbete med:

- Sjukförsäkringen
- Arbetslöshetsförsäkring
- Arbetsskadeförsäkring

[www.http//psfu.se](http://psfu.se)

Mer om socialförsäkringsutredningen

Sjukförsäkringen - lagförslag

- Karensavdrag istället för karensdag
- Försäkringsskyddet förbättras för företagare i nystartade aktiebolag
- Försäkringsskyddet för företagare i uppstartskede förlängs till 36 månader
- Hälso- och sjukvården får ansvar för rehabiliteringen av de anställda (trepårtssamtal)

Förslag för framtida reformer

- Nytt inkomstunderlag som beräknas på historisk inkomst, månadsrapportering av lön till Skatteverket av arbetsgivaren
- Den bortre tidsgränsen slopas när förstärkta insatser genomförts
- Mål om låg och stabil nivå för sjukförsäkringen
- Höjd ersättning/tak – ambition att 80 % ska få 80 % av inkomst (8 pbb?)
- Trepårtssamtal (staten och arbetsmarknadens parter) för överenskommelser om rehabilitering – vidareutveckla omställningsverksamhet till att omfatta sjukdom

Mer om socialförsäkringsutredningen

Arbetsskadeförsäkringen - *förslag för framtida reformer*

- Utredning tillsätts om bedömningsstöd för arbetsskadeärenden
- Arbetsmedicinskt råd inrättas
- Forskningssatsning avseende skadliga arbetsmiljöer för kvinnor
- Nyvunnen kunskap om skadliga arbetsmiljöer förs in i försäkringstillämpningen
- Myndighet ges statistikansvar för samlade samhällsekonomiska kostnader för arbetsskador och arbetsmiljö

Mer om socialförsäkringsutredningen

Arbetslöshetsförsäkringen – *lagförslag*

- Ersättning lämnas inom en ramtid om fem år – fast slutdatum
- Återinförande av 100-dagars regeln. De 100 första ersättningsdagarna begränsas till yrke och närområde
- Företagare som upphör att bedriva verksamhet inom 36 månader från starten, får ersättning beviljad på tidigare anställning
- Deltidsarbetslös kan få arbetslöshetsersättning under längst 60 veckor för varje arbetslöshetsperiod
- Förvaltningslagen ska tillämpas vid a-kassornas handläggning av ärenden

Förslag för framtida reformer

- Nytt inkomstunderlag som beräknas på historisk inkomst, månadsrapportering av lön till Skatteverket av arbetsgivaren
- I steg två av nytt inkomstunderlag tas normalarbetstiden bort
- Eventuell indexering av ersättning med inflationstakten (pbb)

Försäkringskassans förenklingsarbete

rätt info rätt insats

Förutsättningar för förenklade läkarintyg – vid enkel och kort sjukfrånvaro

- Läkaren bedömer högst 60 dagars sjukskrivning
- Alla diagnoser
- Digital hantering
- Försäkringskassan beslutar om sjukpenning enligt intyg

Förenklade läkarintyg

- Diagnos – kan ”maskas” till arbetsgivaren
- Omfattning
- Tid

Farhågor

Arbetsgivarens bedömning av arbetsförmågens nedsättning, rehabiliteringsbehov och insatser försvåras

Arbetsgivare kan förledas att tro att arbetslivsinriktad rehabilitering inte är aktuell – tidiga insatser kan gå förlorade

Kom ihåg!

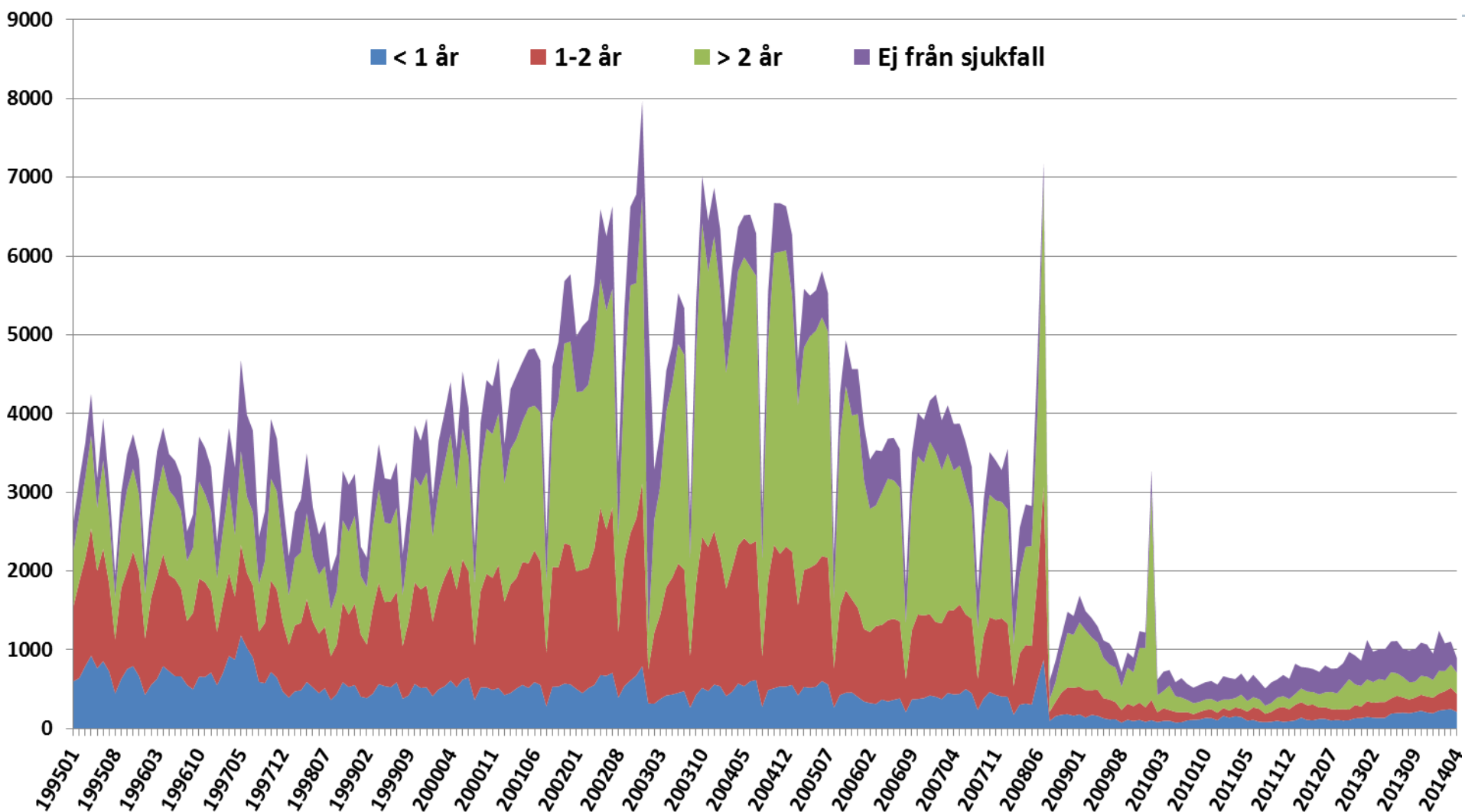
- Ange sjuklönekostnad i arbetsgivardeklarationen
- Ansök om arbetsplatsnära stöd från Försäkringskassan
- Ansök om bidrag för rehabilitering från AGS-fonden (arbetare) från AFA.

Tack för uppmärksamheten!

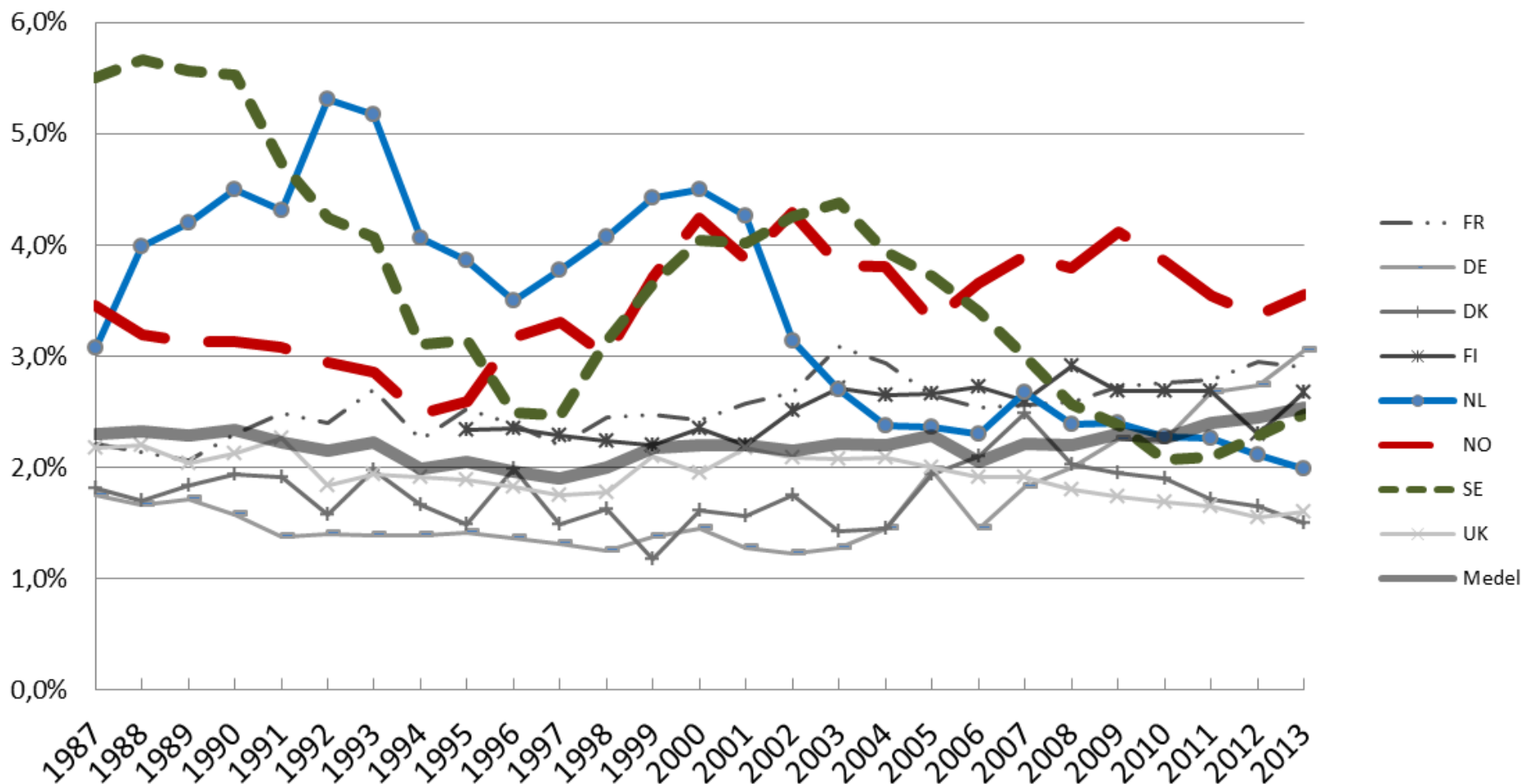

Catharina Bäck
08-55343153
catharina.back@svensktnaringsliv.se

Nybeviljade förtidspensioner (sjuk- och aktivitetsersättningar) fördelat på sjukfallslängd

Sjukfrånvaron i 8 länder, Eurostat och AKU (andel av anställda i åldern 20-64 år)

SVENSKT NÄRINGSLIV

Tidsbegränsning av sjukpenning

Försäkringskassan

Sjukpenning på normalnivå
Ersättningsnivå 80%
364 dagar

Vid allvarliga sjukdomar kan fler dagar med sjukpenning på normalnivå betalas ut.

Sjukpenning på fortsättningsnivå
Ersättningsnivå 75%
550 dagar

I vissa undantagsfall kan fler dagar med sjukpenning på fortsättningsnivå betalas ut.

Arbetsförmedlingen

Arbetslivs-introduktion
Aktivitetsstöd/
utvecklingsersättning
3 månader

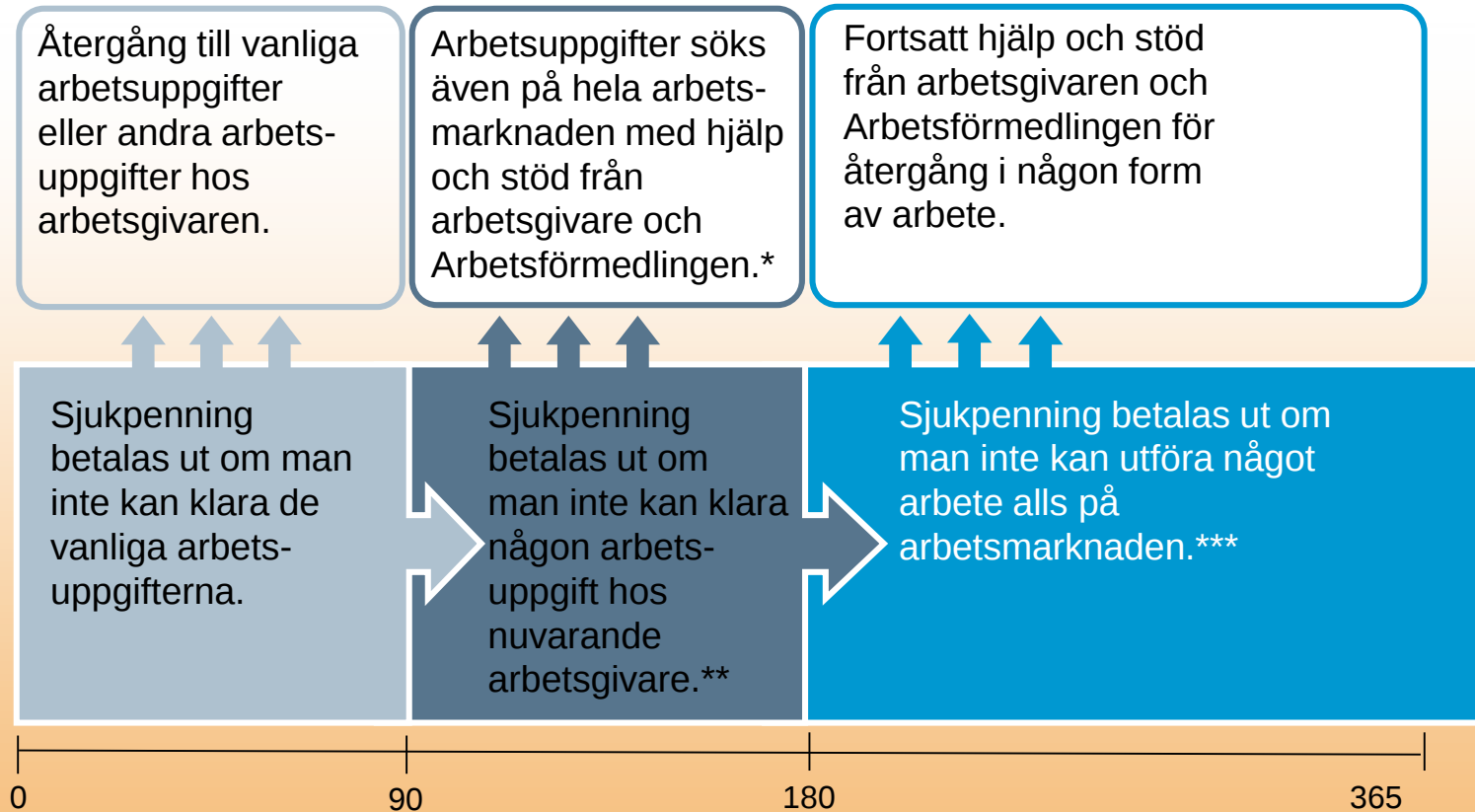
Lön

A-kassa

Aktivitetsstöd/
utvecklings-
ersättning

Sjukpenning

Rehabiliteringskedjan bedömning av arbetsförmågan

* Den sjukskrivne har rätt till tjänstledighet för att söka och pröva annat arbete

** Vid särskilda skäl eller om oskäligt kan detta gälla längre än 180 dagar.

*** Vid allvariga sjukdomar betalas sjukpenning längre än 12 månader

Arbetsgivarens rehabiliteringsansvar

- ✓ Arbetsgivaren ansvarar för arbetslivsinriktad rehabilitering
- ✓ Arbetstagaren ska medverka aktivt
- ✓ Syfte – återfå arbetsförmåga för återgång i arbete hos arbetsgivaren
- ✓ Försäkringskassan har ett samordningsansvar
- ✓ Hälso- och sjukvården har ansvar för medicinsk rehabilitering

Att tänka på i rehabprocessen

- ✓ Tidig kontakt med arbetstagaren
- ✓ Utred rehabbehovet, upprätta handlingsplan, planera, genomför och följ upp rehabåtgärder – **vänta inte på FK!**
- ✓ Viktigt att dokumentera!
- ✓ Vid anpassning av arbetsuppgifter/arbetstider – **ingen skyldighet att utvidga verksamheten eller omfördela arbetsuppgifter så att risk kan uppstå för andra arbetstagare**

- Ersätter tidigare bidrag till företagshälsovården
- Syfte - förebygga sjukfall och underlätta återgång i arbete genom tidiga och anpassade åtgärder
- Stödet innebär bidrag till arbetsgivare för delar av kostnader för arbetsplatsnära stödinsatser
- Insatserna som ersätts ska utföras av godkänd företagshälsovård eller annan anordnare med likvärdig kompetens
- Bidraget betalas direkt till arbetsgivaren och täcker halva kostnaden, **max 7 000 kronor** per insats. Samma anställd kan vara föremål för flera insatser!
- Stödet söks hos Försäkringskassan, gäller sedan och med 1 januari 2014
- 50 miljoner avsatta för 2015 och 100 miljoner för 2016. Först-till-kvarn principen gäller!

Arbetsplatsnära stöd från Försäkringskassan

- När kan arbetsplatsnära stöd behövas?

Stödet kan exempelvis användas vid upprepad korttidsfrånvaro, signaler om ohälsa hos den anställda eller om det finns risk för att det kan bli en långvarig sjukskrivning eller svårigheter att återgå i arbete.

- Vilka insatser kan företaget söka bidrag för?

Det arbetsplatsnära stödet är en utredande insats och kan konkret handla om hjälp att kartlägga behov av anpassning av den anställdes arbetsuppgifter och arbetstider eller för konsultation kring arbetshjälpmedel, exempelvis:

- Bedömning av den anställdas funktion i förhållande till arbetsuppgifterna
- Kartläggning av den anställdas hinder och resurser
- Utifrån anordnarens kunskap om arbetsplatsen föra dialog med chef och anställd om lämpliga fortsatta insatser
- Överväga alternativ som arbetshjälpmedel, arbetsresor, anpassning, deltidssjukskrivning

- Vilka insatser kan företaget inte söka bidrag för?

Bidraget gäller **inte** för medicinsk eller annan behandling.

Rehabiliteringsstöd från AFA Försäkring

- Genom AGS-fonden har Svenskt Näringsliv och LO satt medel för individuell rehabilitering
- Företaget kan få ersättning för **hälften av kostnaderna** för rehabilitering och insatser som görs i förebyggande syfte, resterande del av kostnaden förutsätts att arbetsgivaren, FK eller annan står för.
- För rätt till stöd krävs att den anställde omfattas av Avtalsgruppsjukförsäkringen AGS (arbetare), att det finns ett styrkt rehabiliteringsbehov och en plan för återgång i arbete.
- Stöd ges för arbetslivsinriktade och förebyggande insatser. AFA Försäkring bedömer i varje enskilt ärende om den aktuella rehabiliteringsåtgärden kan lämnas stöd för.
- Vid förebyggande insatser kan stöd betalas:
 - Under tid då FK betalar förebyggande sjukpenning, eller
 - vid behandlingssamtal som sker hos psykolog eller legitimerad psykoterapeut, eller
 - vid missbruks- eller beroendebehandling

Rehabiliteringsstöd från AFA Försäkring

- Vilka insatser kan företaget söka bidrag för?

Bidrag kan beviljas för exempelvis vägledning och arbetsprövning till annat arbete, stresshanteringskurser, rygg och ledkurser, motivationskurser, livsstilsförändringskurser, psykologsamtal, missbruksbehandling.

- Vilka insatser lämnas inte bidrag för?

Ersättning betalas inte för lönekostnader, tekniska hjälpmedel eller om maskiner eller arbetsplatser behöver byggas om.

- Hur ansöka?

Ansökan görs hos AFA Försäkring som beslutar om ersättning i varje enskilt ärende.

- Samordning med stöd från FK?

Samordning görs inte med eventuellt arbetsplatsnära stöd/bidrag från Försäkringskassan.